

Abant Sosyal Bilimler Dergisi

Journal of Abant Social Sciences

2025, 25(1): 636-658, doi: 10.11616/asbi.1585939

Eski Anadolu Türkçesiyle Yazılmış Alegorik Bir Mesnevi: Destân-ı Turna: Turna Hikâyesi [06 Mil Yz A 11105]

An Allegorical Masnavi Written in Old Anatolian Turkish: Destân-ı Turna: The Story of The Crane
[06 Mil Yz A 11105]

Türkan KORKMAZ BULUT¹

Geliş Tarihi (Received): 15.11.2024

Kabul Tarihi (Accepted): 29.01.2025

Yayın Tarihi (Published): 25.03.2025

Öz: *Destân-ı Turna* adlı eser İslami dönem Türk edebiyatına ait dinî ve tasavvufî bir mesnevidir. Eser 56 beyitten oluşmaktadır. *Destân-ı Turna*, Ankara Millî Kütüphane Bolu İl Halk Kütüphanesi Yazmalar Koleksiyonu'nda 06 Mil Yz A 11105 numarada kayıtlıdır. Eserin bulunduğu yazma çeşitli manzum halk hikâyelerinden oluşmaktadır. Eser, Eski Anadolu Türkçesi dil özellikleri taşıyan manzum bir halk hikâyesidir. Eserde çeşitli semboller kullanılarak bu dünyanın geçiciliği, asıl kalıcı ve ebedî olanın öteki dünya olduğu fikri işlenmektedir. *Destân-ı Turna* hikâyesi üzerine yapılan bu çalışmada eserin Ankara Millî Kütüphane Bolu İl Halk Kütüphanesi Yazmalar Koleksiyonu'nda kayıtlı olan 06 Mil Yz A 11105 numaralı yazması üzerinden hikâyenin transkripsiyonlu metni ve dil-içi çevirisi yapılmış, eserin konusu ve dil özellikleri belirtilerek elde edilen bulgular sonuç kısmında özetlenmiştir. Yazmanın üç varaktan oluşan görselleri çalışmanın sonuna eklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eski Anadolu Türkçesi, İslam dini, Ölüm, Mesnevi, Turna kuşu.

&

Abstract: The work called *Destân-ı Turna* is a religious and mystical masnavi belonging to the Turkish literature of the Islamic period. The work consists of 56 couplets. *Destân-ı Turna* is registered in the Manuscripts Collection of the Bolu Provincial Public Library of the Ankara National Library under the number 06 Mil Yz A 11105. The manuscript in which the work is located consists of various folk tales in verse. The work is a folk story in verse bearing the language characteristics of Old Anatolian Turkish. Various symbols are used in the work to convey the idea that this world is temporary and that what is truly permanent and eternal is the other world. In this study on the story of *Destân-ı Turna*, the transcribed text and intralingual translation of the story were made from the manuscript numbered 06 Mil Yz A 11105, registered in the Manuscripts Collection of the Bolu Provincial Public Library of the Ankara National Library, and the findings obtained were summarized in the conclusion section by specifying the subject and language features of the work. The images of the manuscript consisting of three leaves are added at the end of the study.

Keywords: Old Anatolian Turkish, Islam religion, Death, Masnavi, Crane bird.

Atf/Cite as: Korkmaz Bulut, T., (2025). Eski Anadolu Türkçesiyle Yazılmış Alegorik Bir Mesnevi: Destân-ı Turna: Turna Hikâyesi [06 Mil Yz A 11105]. *Abant Sosyal Bilimler Dergisi*, 25(1), 636-658. doi: 10.11616/asbi.1585939

İntihal-Plagiarism/Etik-Ethic: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği, araştırma ve yayın etiğine uyulduğu teyit edilmiştir. / This article has been reviewed by at least two referees and it has been confirmed that it is plagiarism-free and complies with research and publication ethics. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/asbi/policy>

Copyright © Published by Bolu Abant İzzet Baysal University, Since 2000 – Bolu

¹ Dr. Öğr. Üyesi., Türkan Korkmaz Bulut, İstanbul Gelişim Üniversitesi, tukorkmaz@gelisim.edu.tr.

1. Giriş

Doğu toplumlarında hikâyenin zengin bir birikimi ve güçlü bir damarı vardır. Doğu insanı hikâyeye inanır, onunla sever ve onunla iç içe bir hayat sürer. Dilden dile dolaşan halk hikâyeleri; halkın aşklarını, acılarını, özlemlerini, sevgilerini hikâyelere dökmüş, gelecek kuşaklara böyle aktarmıştır. Gezgin hikâyeciler, âlimler, tasavvuf ehli büyükler hikâyeye üzerinden bir kültür taşıyıcısı işlevi görmüşlerdir. Doğu; insanlara ulaşmada, özellikle çok değer verdikleri bilgileri, öğütleri, hikmetleri iletmede; tecrübeleri, birikimleri aktarmada hikâyeye ihtiyaç duymuştur. Kıssalarda, masallarda, destanlarda, halk hikâyelerinde, menkıbelerde mesnevilerde insanlığın yaşadığı sevinçler, acılar, kahramanlıklar, öğütler, ibretler, kısaca hayatın kendisi vardır. Doğu bilginleri, âlimleri, sanatçıları hikâyenin etkili ve güzel bir anlatım tarzı olduğunun farkındadır. Ancak bunu yazınsal bir tür olarak düşünmemiş, sadece insanlara ulaşmanın en etkili yolunun bu olduğuna inanmışlardır.

Hikâyeler yüzyıllar boyunca Doğu için bir belgeleme, ispat etme ve anlaşma aracı olmuştur. Çünkü yaşanmış her tecrübe bu insanlar için kutsaldır. Birikim bir hikâyeye ile anlatılır. Böylece hikâyeye sözlerin, öğütlerin, yargıların kanıtı olmaktadır. Doğu her şeyi hikâyeye dönüştürmüş, her şeyi hikâyeye ile anlatmış; her olaya, duruma, hikmete bir hikâyeye ile örnek vermiştir. Misalle yapılacak eylem, davranış açıklığa kavuşturulmuş; bir hikâyeye ile hikmet somutlaştırılmıştır. Bu yüzden “Doğu kültürü mesel kültürüdür.” denilmiştir (Tosun, 2017: 7-8).

Bu çalışmada ele alınan *Destân-ı Turna* adlı eser Doğu hikâyesine güzel bir örnektir. *Destân-ı Turna* adlı eser İslami Dönem Türk Edebiyatı'na ait küçük, dinî ve tasavvufî bir mesnevidir. Eser, yazma bir eserdir ve manzum bir halk hikâyeleri mecmuasında kayıtlıdır. Mesnevi, toplam 56 beyitten oluşmaktadır ve aruzun “fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün” kalıbıyla yazılmıştır. Bu tür manzum halk hikâyelerinde kullanılan aruz ölçüsünün oldukça kusurlu olduğunu belirtmek gerekiyor. Eserler ilk elden çıktıktan sonra halk arasında genellikle 11'li hece ölçüsü mantığıyla yaşamaktadır. Bu tür eserlerde kullanılan dil de zaman içinde bazı değişikliklere uğramakta, eserler dil özelliği bakımından yazıldığı dönem ile sonraki dönemlerin dil özelliklerini bünyesinde taşımaktadır. Böylece bu tür eserlerde dil bakımından çok katmanlı bir yapı oluşmaktadır.

Destân-ı Turna adlı eser dinî ve tasavvufî çizgide kısa, alegorik bir mesnevidir. Eserde bu tür dinî hikâyelerde çokça görülen bir konu işlenmektedir. Buna göre bu dünya geçicidir, asıl önemli ve ebedî olan ise öteki dünyadır. İnsan, bu hayatta ölüm denilen olgunun bir gün kendisine geleceğini bilerek ve hayatın gerçek anlamını kavrayarak yaşamalıdır. Ayrıca eserde insanın aciz bir varlık olduğu ve gurura kapılmaması gerektiği öğütlenmiştir. Hikâyede insanı öteki dünyada imanının kurtaracağına vurgu yapılarak, imanını koruması gerektiği belirtilmiştir.

Hikâyede bazı semboller kullanılmış ve hikâyenin sonunda bunların ne anlama geldiği açıklanmıştır. Buna göre hikâyede kullanılan semboller ve anlamları şu şekildedir: Ulu ağaç: dünya, turna: tendeki can, kanat: iman. İnsanlar, dünyaya gelir ve bu ulu ağacın gölgesinde bir zaman yaşar ve binalar kurarlar. Yaşadığı sürece ölümün bir gün gelip kendisini bulacağı endişesiyle yaşar. Turna kuşu insanın canı, yani tendeki ruhudur. Turna kuşunun kanadı ise insanın imanıdır. Hikâyede ölümün gelmesiyle insan ruhunun tenden uçup gideceği anlatılarak insanın imanını kaybetmemesi gerektiği öğütlenmiştir. Tenden uçup giden ruhun, yazı Allah katında geçireceği ve orada kişinin iyi amellerinden söz edeceği belirtilmiştir. Buna göre insanı öteki dünyada iman ve iyi amelleri kurtaracaktır. Bu durumda hikâyeye göre Müslüman bir insan, Kur'an'da belirtilen ve Peygamber'in gösterdiği yoldan dosdoğru bir şekilde gitmelidir.

2. Eserin Konusu

Bir genç, bir gün yolunda giderken gölgesini her tarafa salan oldukça büyük bir ağaca rastladı. Her dalında türlü türlü meyveler yetişmişti. Ağacın üstünde papağanlar, kumrular ve bülbüller ötüşürdü. Bir dalın meyvesi olgunken diğer dallarında yeni çiçekler açardı. Meyvesinden yiyenler sırayla gider ve bir daha arkasına bakmazlardı.

Genç, ben de biraz dinleneyim, bir vakit gezip oyalanayım diyerek bir müddet yattı. Sonra tekrar yola düştü. Giderken kulağına bir ağlayıp inleme sesi geldi. Çevreye bakıp bir turnanın yerde yattığını gördü. Turna: “Gel, beni yerden kaldır.” dedi. “İyi ki geldin, ne söylesem de sana hâlimi anlatamam. Kanadım kırık olduğu için uçamıyorum. Biz, birçok kuştuk ve gökyüzünde uçardık. Kış yaklaştığında yaylalara giderdik. Bütün kuşları ben idare ederdim, hepsinin önü sıra giderdim. Koştursam şahinler yetişemezdi ve kaçsam kimse görmezdi. Yedi gün göklerde uçardık. Ne dağa ne de ovaya konmazdık. Bir gün nefsimiz bizi zorladı ve hepimizin gözüne uyku geldi. Uykuya daldığımda kendim için korkulu bir düş gördüm. Düşüm karanlıktı. Etim çimenlerin üzerinde sürünüyordu. Evimizde bulunan bilge bir ihtiyar düşlerimizi tabir ederdi. Ona sordum: ‘Etin, kanadıdır. Karanlık ise ayrılık ateşidir. Kanadına kaza gelecek o yüzden gafil davranma ve iyi korun.’ dedi. Hayretler içinde kaldım. O görünen kazalardan kaçmak için kanat açtım. O sırada bir taş vızlayarak geldi ve sağ kanadıma çarptı. O taş kanadımı kırdı ve yedi gece burada geceledim. Bütün dostlarla vedalaşmak zorunda kaldık. Ağlaşarak orada ayrılık gözyaşları döktük ve beni bırakarak gittiler. Ne yazık ki beni unuttular. Artık kulağıma bir arkadaş sesi gelmez oldu. Şimdi burada o dağlarda ve ovalarda geçirdiğim zamanları anarım. Ah edip yol gözlerim. Mutluluk artık benden elini çekti ve kaygılar gelip başıma dikildi. Beni vuran altı yaşında bir oğlandı.

Ey Allah’ım! Sen, bu kulunun işlerini tamama erdir. Kendini büyük gören böyle olur ve beklemediği yerden başına kaza gelir. Günahım odur ki büyük konuştum. Kendini büyük gören ve böbürlenlenler Tanrı makamına ulaşamaz. Kibre kapılan kişinin işi, sonunda şeytan işine benzer. Tuttuğu her iş yolundan çıkar. Adı kötü ve dili bozuk olur. Dünyada kendini âciz gören kişinin kalbinde zerrece bulanıklık olmaz. Dünyada ve ahirette sana nasibini veren âcizliğini bilmektir.”

Şimdi söz başına yeniden gelmek ve gizli manaları açıklamak gerekirse: “Ulu ağaç” diye bahsedilen şey, dünyadır. Canlılar, onun gölgesinde bina kurdular. Bunlar, bir zaman onun gölgesinde yaşadılar ve sonra ecel gelip yüzünü gösterdi. “Turna” denilen, tendeki canındır ve “kanat” denilen şey, senin gerçek imanındır. İman kanadı asla kırılmamalıdır ve insanlar kendini şeytanın eliyle bozguna uğratmamalıdır. O can ki kıslamak için insanın yanına gelir, insana türlü türlü nasipler bağışlar ve bir süre onunla hoşça vakit geçirir. Sonunda o can gider ve tenler boş kalır. O can, gidip Hak katında insanların iyi amellerinden söz eder.

3. Eserin Nüsha Özellikleri

Destân-ı Turna; Ankara Millî Kütüphane, Bolu İl Halk Kütüphanesi Yazmalar Koleksiyonu’nda 06 Mil Yz A 11105 numarada kayıtlıdır. Eser 56 beyitten oluşmaktadır ve mesnevi nazım şekliyle yazılmıştır. Eser yazmanın 108b-111a varakları arasındadır. Yazmanın iç ve dış ölçüleri şu şekildedir: 150x140 (195x140 mm). Her sayfada harekeli nesih yazıyla 15 satır yazı vardır. Yazmada bulunan *Mu’cizât-nâme* adlı eserin istinsah tarihi olarak H 1124 (M 1712) tarihi geçmektedir. Bu da yazmanın XVIII. yüzyılda istinsah edildiğini göstermektedir. Yazmanın cildi tamir görmüş ve bez kaplıdır. Kâğıtlar krem rengindedir ve lekelidir. Eserin eski yer numarası 14 Hk 47 şeklindedir. Yazmada bulunan eserler sırasıyla şöyledir: 1.

Muhammedîye: 1-48, 2. Destân: 49-69, 3. Mu'cizât-nâme: 70-79a, 4. Destânlar: 79b-126. Destanlar içinde Destân-ı Mihr ü Vefâ, Destân-ı Turna, Destân-ı Kesikbaş gibi hikâyeler vardır.

4. Eserin Dili Üzerine Notlar

4.1. Ses Bilgisi

4.1.1. Ses Özellikleri

4.1.1.1. Kalınlık-İncelik Uyumu (Dil Uyumu)

Kalınlık-incecik uyumu başlangıçtan günümüze kadar Türkçenin her devrinde çok kuvvetli olarak hâkim bulunmuş olan ve olmakta devam eden bir özelliktir (Ergin, 1993: 68). Eski Anadolu Türkçesi özellikleri gösteren bu metinde de kalınlık-incecik uyumunun sağlam olduğu görülmektedir. Bu uyuma uyan örneklerden bazıları şu şekildedir: *eydeyim* (01), *yemişler* (07), *gözümüze* (20), *şakınuban* (17), *kulağuma* (12), *karanlılık* (26), *kapunmağıl* (04).

4.1.1.2. Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu (Dudak Uyumu)

Düzlük-yuvarlaklık uyumunun Türkçenin eski devirlerinden bu yana sağlam bir şekilde bulunmadığı görülmektedir. Bu parçada düzlük-yuvarlaklık uyumu büyük ölçüde sağlanmıştır. Uyuma uymayan 97 civarı kelime tespit edilmiştir. Uyuma uymayan örneklerden bazıları şunlardır: *kılursa* (01), *kapunmağıl* (04), *kendüsi* (06), *kumrı* (07), *konuk* (15), *şakınuban* (17), *sekirdürsem* (18), *uçarduk* (19), *kanaduğa* (27), *giçdüklerim* (36), *şındurmağıl* (52), *kışlayu* (53).

4.1.1.3. Ünsüz Uyumu

Türkçede tonlu (yumuşak) ünsüzle biten kelimelerin sonuna tonlu ünsüzle başlayan eklerin, tonsuz (sert) ünsüzle biten kelimelerin sonuna da tonsuz ünsüzlerle başlayan eklerin getirilmesi şeklinde ortaya çıkan uyuma ünsüz uyumu denir. Bu konu ünsüz benzeşmesi olarak da bilinmektedir (Öztürk, 2017: 45). Eski Anadolu Türkçesi dönemine ait bu metinde; {+dA} bulunma hâli eki, {+dI/+dU} görülen geçmiş zaman eki, {-dük} sıfat fiil eki gibi şekiller sadece tonlu ünsüzlü olarak kullanılmaktadır. Bu durum ünsüz uyumunun bozulmasına yol açmıştır: *furkatda* (26), *dökdük* (33), *giçdüklerim* (36), *unutdılar* (34), *gitdi* (33), *çekdi* (38).

4.1.2. Ses Değişmeleri

4.1.2.1. Ünlü Değişmeleri

a) Yuvarlaklaşma (ı>u, i>ü)

Yuvarlaklaşmalar kendini ı>u ve i>ü şeklinde gösterir. Bu metinde, yuvarlaklaşmaya sadece bir örnek bulunmaktadır. *yavız > yavuz* (44).

b) Düzleşme (u>ı, ü>i)

Eski Türkçede dar yuvarlak ünlülü (u, ü) olan kelimelerin, Eski Anadolu Türkçesinde dar düz (ı, i) ünlülü kelimelere dönüşmesi şeklinde görülür (Öztürk, 2017: 51). Metinde görülen düzleşmeye sadece üç örnek bulunmaktadır: *konuk > konuk* (15), *toğru > toğrı* (25), *ulu > ulı* (40), *göynü > göyni* (08).

c) Daralma (o>u, ö>ü, e>i)

Metinde az sayıda daralma örneği bulunmaktadır. *oğra- > uğradı* (06), *amtı > emti > imdi* (01), *eşit > işid* (01).

ç) İncelme

Kalın ünlülerin /ç/, /ş/, /n/, /y/ gibi ağzın ön tarafında oluşan ünsüzlerle bir arada bulunmasından kaynaklanan bir ses olayıdır (Öztürk, 2017: 56). Eski Türkçede kalın ünlü ile yazılan bir örnek metinde incelmış olarak görülmektedir: ış > işlerin (02).

4.1.2.2. Ünsüz Değişmeleri

k > g değişmesi (Tonlulaşma): Eski Türkçedeki ince /k/ sesleri Eski Anadolu Türkçesinde büyük ölçüde ince /g/'ye dönüşmüştür (Öztürk 2017: 56). Metinde görülen örneklerden bazıları şunlardır: kel-> *gelelüm* (47), kün > *gün* (19), kör- > *gördüm* (13), kölgə > *gölgesinde* (11), kir- > *girdüm* (11), kötür- > *götür* (13). Bazı örneklerde ise /k/'nin kendisini koruduğu görülmektedir: *kendüsi* (06), *kendüzin* (42), *kimsene* (18).

t > d değişmesi (Tonlulaşma): Eski Türkçede kelime başında /d/ sesi yoktu. Eski Anadolu Türkçesinde kelime başında görülen /d/ sesleri Eski Türkçede /t/ şeklinde geçmekteydi (Ergin, 1993: 88). Bu parçada, /d/'ye dönmüş örneklerden bazıları şunlardır: *dürlü* (07), *dahı* (10), *deyemezem* (14), *dükendi* (28), *düenedüm* (31), *dökdük* (33). Bazı örnekler Eski Türkçede olduğu gibi /t/ sesini korumuştur: *taş* (19), *toğrı* (25), *tola* (37), *tutduğı* (44), *çalında* (07).

ķ > ħ değişmesi: Eski Anadolu Türkçesi dönemine ait bu metinde kelime içinde ķ > ħ değişikliğine iki örnek bulunmaktadır: *dahı* (10), *aħsanı* (44).

b > p değişmesi: Eski Türkçede /b/ ile söylenen bir kelime, bu metinde /p/'ye dönmüş ve ikileme şeklinde kullanılmıştır: ol resülün rūhına *piñ piñ* selām (56).

4.1.3. Ses Düşmeleri

4.1.3.1. Ünlü Düşmesi

Metinde, orta hece ünlüsünün düşmesi şeklinde ortaya çıkan örnekler şunlardır: oğulan > *oğlan* (39), benizer > *benzer* (35), eyit- > *eydeyim* (01), boyunum > *boynum* (41).

Ünlü birleşmesi şeklinde görülen ünlü düşmesi olayına metinde birkaç örnek bulunmaktadır: bu öyle > *böyle* (40), şu öyle > *şöyle* (28), kendü öz > *kendüzüme* (22).

4.1.3.2. Ünsüz Düşmesi

g > Ø: Eski Türkçe döneminden Batı Türkçesi dönemine geçilirken birden fazla heceli kelimelerin sonundaki ve bazı kelimelerin ortasındaki /g/, /ğ/ sesleri düşmektedir (Öztürk, 2017: 60). Metinde bulunan /g/ ve /ğ/ sesleri düşmüş örneklerden bazıları şunlardır: *ķamug* > *ķamu* (32), *ulug* > *ulu* (32), *yaylağ* > *yaylaya* (16).

İsimden isim yapma eki olan {+lığ/+lig}>{+lu/+lü} örneğinde olduğu gibi bazı eklerin sonundaki /g/ seslerinin de düşmesi söz konusudur. Bu ses düşmesi ünlü yuvarlaklaşmasına da sebep olmaktadır. Metinde bu şekilde yer alan örnekler şunlardır: *dürlü* (53), *ķorkulu* (22).

Tekleşme: Alıntı kelimelerde bulunan ikiz ünsüzlerden birinin düşmesi olayıdır (Öztürk, 2017: 60). Metinde bununla ilgili sadece bir örnek bulunmaktadır: *ħaķķ* > *ħaķ* (55).

Hece Düşmesi: Düşmenin farklı bir şekli olan hece düşmesi, 3. şahıs bildirme çekiminde kullanılan *tur-* fiilinin geniş zamanda çekimlenmiş şekli olan *turur/durur* kelimesinin sonundaki hecenin düşmesiyle kendini göstermektedir (Öztürk, 2017: 61). Metinde hece düşmesinin birkaç örneği bulunmaktadır: *şuçum oldur* (41), *cānıñdur* (51), *imānıñdur* (51). Parçada {durur} kelimesinin de birkaç örneği bulunmaktadır: *sınıķ durur* (15), *oduñ durur* (26), *dünyā durur* (48).

4.2. Şekil Bilgisi

4.2.1. İsim

4.2.1.1. İsim İşletme Ekleri

a) Çokluk Ekleri

Metinde çokluk ekinin {+lAr} şeklinde geçtiği görülmektedir: *ovalar* (36), *kaźālardan* (29), *kuşlar* (07), *yemişler* (07), *şāhinler* (18), *yārenler* (32), *gözlerim* (37), *kişiler* (41).

b) İyelik Ekleri

Teklik 1. şahıs {+m}: *hālūmi* (14), *kanadım* (15), *gözüme* (22), *düşim* (23), *etüm* (23), *düşümü* (28), *yoldaşum* (37), *başuma* (38), *şuçum* (41).

Teklik 2. şahıs {+n}: *kitābın* (25), *etin* (26), *kanadın* (26), *kulun* (39), *katuņa* (53), *cānın* (54).

Teklik 3. şahıs {+l, +sl}: *işlerin* (02), *yemişi* (08), *ucını* (43), *adı* (44), *aħsanı* (44), *gölgesinde* (48).

Çokluk 1. şahıs {+mUz}: *kışlamuzdan* (16), *gözümüze* (20), *evimizde* (24), *didüğümüz* (48).

Çokluk 2. şahıs {+nUz}: Bu ek, metinde geçmemektedir.

Çokluk 3. şahıs {+lArI}: Sadece bir örnekte bulunmaktadır: *önlerince* (17).

c) Aitlik Eki

Aitlik eki metinde {+ki} olarak sadece bir örnekte görülmektedir: *tendeki* (51).

ç) Hâl Ekleri

İlgi Hâli Eki: Eski Anadolu Türkçesi dönemine ait bu metinde, ilgi hâli ekinin ünsüzle biten isimlere {+In}, {+Un} şeklinde ve ünlüyle biten isimlere {+nIn}, {+nUn} şeklinde ekseriyetle yuvarlak, kimi zaman da düz ünlülü olarak geldiği görülmektedir: *birinin* yemişi (08), *tañrınun* maķamına (42), *ķamunun* terkin ider (09), *ķalbiniñ* teşvīşi (45), *senin* ķatuņa (53), *ħaķ'un* 'ibret işlerin (02), *kulun* işlerin (39), *anın* gölgesinde (11).

Yükleme Hâli Eki: Bu metinde yükleme hâli eki olarak {+I} kullanılmaktadır: *beni* yirden götür (13), *hālūmi* deyemezem saņa (14), *düşleri* yorar-ıdı (24). İyelik eki ve yükleme hâl eki arasında kullanılan zamir n' sinin 3. şahıslarda yükleme hâl eki olarak kullanıldığı örnekler de mevcuttur: *ħaķ'un* 'ibret işlerin (02), *yemişin* yiyen (09), *ķamusın* güder-idim (17), *rızķın* yiye (21).

Yönelme Hâli Eki: Bu ek metinde {+A} şeklinde geçmektedir. Örneklerden bazıları şunlardır: *kanaduņa* (27), *ķulağuma* (35), *başuma* (38), *maķamına* (42), *başına* (47), *saņa* (49), *rūhına* (56), *baņa* (25), *üstüne* (30), *bize* (01), *yigitlige* (04).

Bulunma Hâli Eki: Bu ek, metinde {+dA} şeklinde geçmektedir. Ekin tonsuz ünsüzlü şekilleri olan {+tA} hiç kullanılmamıştır. Örneklerinden bazıları şunlardır: *ķalında* (07), *yanında* (08), *ovada* (19), *furķatda* (26), *anda* (33), *dünyāda* (45), *gölgesinde* (49), *tende* (54), *seferinde* (05), *evimizde* (24).

Ayrılma Hâli Eki: Ayrılma hâli eki metinde {+dAn} şeklinde geçmektedir. Ekin tonsuz ünsüzlü şekilleri olan {+tAn} kullanılmamıştır. Örneklerinden bazıları şunlardır: *andan* (05), *kışlamuzdan* (16), *ķalabdan* (21), *kaźālardan* (29), *benden* (38), *yirden* (40), *'amelinden* (55).

Eşitlik Hâli Eki: Bu ekin metinde {+ce} şeklinde geçen iki örneği bulunmaktadır: *zerrece* (45), *öñlerince* (17). “Ne” kelimesinin eşitlik hâli eki almış şekli *nice < ne + ce* olup “ne kadar, nasıl” anlamlarını ifade eder. Metinde sadece bir yerde geçmektedir: *niçeleri* (46).

Vasıta Hâli Eki: Vasıta hâli, metinde “ile” edatı ve onun ekleşmiş şekli {+le, +ile} yapılmıştır. Üç örnekte geçmektedir: *yârenler-ile* (32), *senüñle* (54), *nöbet-ile* (09).

Yön Gösterme Hâli Eki: Yön gösterme eklerinden biri olan {+rü}, metinde “girü” kelimesinde, altı yerde geçmektedir. Yön gösterme eklerine bunun dışında örnek bulunmamaktadır: *girü* bakmaz kamanun terkin ider (09), *girü* döndüm yoluma girdüm hemân (11), *kağgu* geldi başuma şimden *girü* (38).

4.2.1.2. İsim Yapma Ekleri

a) İsimden İsim Yapma Ekleri

{+daş}: Bu ek sadece bir kelimedede üç yerde geçmektedir: *yol+daş* (35).

{+lu, +lü}: Bu ek, kalın sıradan bir kelime ve ince sıradan iki kelime olmak üzere üç örnekte geçmektedir: *korķu+lu* (22), *dür+lü* (07), *giz+lü* (47).

{+lık, +lik}: Bu ek kalın sıradan üç kelime, ince sıradan bir kelime olmak üzere toplam dört örnekte bulunmaktadır: *zarı+lık* (12), *kağanu+lık* (23), *şâz+lık* (38), *tekebbür+lik* (43).

{+an}: Sadece bir örnekte görülmektedir: *oğl+an* (39).

b) Fiilden İsim Yapma Ekleri

{-ge}: Sadece bir örneği görülmektedir: *göl+ge+sinde* (48).

{-ğu}: Metinde iki örnekte geçmektedir: *kağ-ğu* (38), *uy-ķu* (20).

{-u}: Kalın sıradan bir örnekte görülmektedir: *korķ-u+lu* (22).

{-k}: Bu ekin kalın sıradan iki örneği bulunmaktadır: *şın-t-k* (15), *kon-t-k* (15).

{-ğun}: İki örnekte geçmektedir: *az-ğun* (44), *boz-ğun* (44).

4.2.2. Fiil

4.2.2.1. Yapı Bakımından Fiiller

4.2.2.1.1. Basit Fiiller

Kök ya da gövde hâlinde herhangi bir yapım eki almamış fiillerdir. Metinde kullanılan bazı basit fiil örnekleri şunlardır: *işid-* (01), *aç-* (25), *gelür* (12), *bağdum* (13), *yatur* (13), *uçmazam* (15), *dedi* (26), *kaçmağa* (29), *gitdi* (33).

4.2.2.1.2. Türemiş Fiiller

Metinde geçen türemiş fiillerden bazıları şunlardır: *inleyüp* (12), *görünür* (23), *sürünür* (23), *şındurdı* (31), *esenleşdüm* (32).

a) İsimden Fiil Yapma Ekleri

{+e-}: Fazla işlek olmayan bu ekin metinde bir örnekte geçtiği görülmektedir: *beñz+e-r* (35).

{+ar-}: Bu ekin bir örneği bulunmaktadır: *baş+ar-* (39).

{+la-, +le-}: İşlek bir isimden fiil yapma eki olan bu ekin metindeki örneklerinden bazıları şu şekildedir: *vız+la-dı* (30), *ağ+la-ş-uban* (33), *bağış+la-yu* (53), *kış+la-yu* (53), *iñ+le-y-üp* (12), *esen+le-ş-düm* (32).

b) Fiilden Fiil Yapma Ekleri

{-ma, -me}: Olumsuzluk ekinin metinde bulunan birkaç örneği şu şekildedir: *inan+ma-ğıl* (03), *şan+ma-duğı* (40), *şındur+ma-ğıl* (52), *ir+me-ye* (42).

{-dur}: Bu ekin ünlüsü yuvarlak olarak kullanılmıştır. Metinde sadece kalın sıradan şekillere birkaç örnek bulunmaktadır: *şın+dur-dı* (31), *kal+dur-an* (46), *kıl+dur-an* (46).

{-l}: İki örneği görülmektedir: *aç-ı-l-ur* (08), *dök-ü-l-dük* (21).

{-n}: Ekin metindeki örneklerinden bazıları şunlardır: *taşa+n-mağıl* (04), *kap-u-n-mağıl* (04), *dinle-n-eyin* (10), *egle-n-eyin* (10), *gör-ü-n-ür* (23), *sür-ü-n-ür* (23).

{-ş}: İşteşlik eki metinde iki örnekte geçmektedir: *esenle-ş-düm* (32), *ağla-ş-uban* (33).

4.2.2.1.3. Birleşik Fiiller

a) Yardımcı Fiille Yapılan Birleşik Fiiller

Eski Anadolu Türkçesi dönemine ait bu metinde *it-*, *eyle-*, *kıl-*, *ol-*, *ur-* gibi yardımcı fiillerle kurulmuş birleşik fiiller bulunmaktadır. Örneklerinden bazıları şunlardır:

{eyle-}: *şükür eyle-* (03), *şefâ`at eyle-* (14), *teğzâ eyledi* (20).

{it-}: *terkin ider* (09), *âh iderem* (37).

{kıl-}: *yârî kılursa* (01), *şerh kılalum* (47).

{ol-}: *ğâfil olup* (03), *mağrûr olup* (04), *şâz olup* (50).

{ur-}: *cevlân urup* (17).

b) Tasvir Filleriyle Yapılan Birleşik Fiiller

Metinde sadece süreklilik fiilinin bir örneği görülmektedir. Bunun dışında tasvir fiiliyle yapılmış birleşik fiiller kullanılmamıştır: *tolâ gelür gözlerim* (37).

c) Kalıplaşmış (Deyimleşmiş) Birleşik Fiiller

Anlamca kaynaşmış deyimleşmiş birleşik fiillerin birkaç örneği şu şekildedir: *taña kaldım* (28), *gözyaşın dökdük* (33), *yol gözlerim* (37), *diş biler* (49).

4.2.2.2. Ek-Fiil

Türkçede ek-fiil (cevher fiil) *i-* fiilidir. Eski Türkçedeki *er-* fiilinden günümüzdeki şekline (*er- > ir- > i-*) gelmiştir (Öztürk 2017: 73).

a) Geniş Zaman Çekimi (Bildirme Çekimi)

Eski Anadolu Türkçesinde bildirme çekiminde kullanılan ekler, 1. ve 2. şahıslarda zamir kökenli şahıs eklerinden, 3. şahıslarda ise *tur-* fiilinden meydana gelir (Öztürk, 2017: 73). Bildirme çekiminde sadece 3. tekil şahısın örnekleri görülmektedir. Hem *-dur* hem de *durur* şeklinin kullanıldığını görüyoruz: *konuk durur* (15), *şmuk durur* (15), *cânındur* (51).

b) Görülen Geçmiş Zaman Çekimi

Ek-fiilin görülen geçmiş zaman çekiminde isme gelen örnekler bakıldığında sadece 3. tekil şahısın bir örneği görülmektedir: *var-ıdı* (24). Fiile gelerek birleşik çekim oluşturduğu örnekler ise *Fiillerin Birleşik Çekimi* konusunda ele alınacaktır.

c) Öğrenilen Geçmiş Zaman Çekimi

Metinde ek-fiilin öğrenilen geçmiş zaman çekiminin örneği bulunmamaktadır.

ç) Şart Çekimi

Ek fiilin şart çekiminin 2. tekil şahısta iki örneği bulunmaktadır: *'arîf-isen* (02), *'âkîl-isen* (05).

4.2.2.3. Çekimsiz Fiiller

a) İsim-fiiller

{-mağ, -mek}: Bu isim-fiil ekinin iki örneği bulunmaktadır: *çık-mağ-a* (29), *kaç-mağ-a* (29).

b) Sıfat-fiiller

{-duğ, -dük}: Ek yuvarlak ünlülü kullanılmaktadır. Örneklerinden bazıları şunlardır: *şanma-duğ-ı* (40), *tut-duğ-ı* (44), *giç-dük-lerim* (36), *gör-düg-ümüz* (24), *di-düg-ümüz* (48), *di-düg-i* (51).

{-an, -en}: Bu ekin örneklerinden bazıları şunlardır: *ur-an bir oğlan* (39), *ucını tut-an kişi* (43), *yi-y-en* (09), *gel-en kişi* (15), *görün-en kazâlardan* (29), *gör-en* (40).

c) Zarf-fiiller

{-a}: Bu ek, metinde sadece bir örnekte geçmektedir: *tol-a gelür* (37). Bazı edatlarda kalıplaşmış olarak yer almaktadır. Metinde kalıplaşmış şekle bir örnek mevcuttur: *yan-a* (47).

{-u, -ü}: *geldi seniñ katuna ol kışla-y-u* (53), *dürlü naşibler sana bağışla-y-u* (53), *vardı ol haq katında yayla-y-u* (55), *eyü 'amelinden söyle-y-ü* (55), *de-y-ü* (37).

{-ken, -iken}: *şöyle-iken* (50), *gider-iken* (06).

{-up, -üp}: Metinde bu ekin sadece yuvarlak ünlülü şekilleri görülmektedir: *ğâfil ol-up* (03), *ceolân ur-up* (17), *inle-y-üp* (12).

{-uban, -üben}: *şakın-uban* (17), *ağlaş-uban* (33), *koy-uban* (33), *in-üben* (21). Metinde, bir örnekte bu ekin {-uban} şekline rastlanmaktadır: *ur-ubanı* (31).

4.2.2.4. Fiillerin Basit Çekimi

4.2.2.4.1. Kip Ekleri

a) Bildirme Kipleri

- Görülen Geçmiş Zaman Kipi

Eski Anadolu Türkçesi dönemine ait bu metinde görülen geçmiş zaman kipi {-dI, -dU} ekleriyle yapılmaktadır. Bu çekimde iyelik kökenli şahıs ekleri kullanılmaktadır: *uğra-dı* (06), *kal-dı-m* (28), *aç-dı-m* (29), *unut-dı-lar* (34), *söyle-di-m* (41), *git-di* (54), *düken-di* (28), *yat-du-m* (11), *bak-du-m* (13), *gör-dü-m* (13), *dön-dü-m* (11), *gel-dü-ñ* (14), *dökül-dü-k* (21).

- Öğrenilen Geçmiş Zaman Kipi

Metinde, öğrenilen geçmiş zaman kipinin örneği bulunmamaktadır.

- Geniş Zaman Kipi

Geniş zaman kip ekleri metinde {-r, -Ar} şeklinde geçmektedir. Ekin yardımcı ünlüsü /u, ü/ yuvarlaktır. Olumsuzluk çekimi {-mAz} şekilleriyle yapılmaktadır: *bit-er* (07), *öt-er* (07), *ol-ur* (08), *açıl-ur* (08), *gid-er* (09), *eyd-ür* (10), *gel-ür* (12), *görün-ür* (23), *sürün-ür* (23), *ağ-ar-am* (36), *diş bile-r* (49), *bak-maz* (09), *uç-maz-am* (15), *ağ-maz* (35), *yüzü-mez* (23), *gel-mez* (35).

- Gelecek Zaman Kipi

Metindeki iki örnekte {-AsI} sıfat-fiil ekinin kip eki olarak kullanıldığı görülmektedir. Fakat anlamsal olarak bakıldığında bu iki örnek gelecek zamandan ziyade geniş zaman anlamı taşımaktadır. Zaman kayması olduğu anlaşılmaktadır. Bu örnekler şu şekildedir: *şöyle-iken ne kadar anlan-ası* (50), *ya necisi şâz olup dinlen-esi* (50).

- Şimdiki Zaman Kipi

Metinde, şimdiki zaman kipinin örneği bulunmamaktadır.

b) Tasarlama Kipleri

- İstek Kipi

İstek eki {-A} şeklinde geçmektedir. Çekimde zamir kökenli şahıs ekleri kullanılmaktadır. Metinde az sayıda örnek bulunmaktadır: *gel-e* (37), *ağla-y-a-sın* (02), *tağla-y-a-sın* (02), *ir-me-y-e* (42).

- Şart Kipi

Metinde, şart kipinin örneği bulunmamaktadır. Birleşik çekim oluşturan şart kipi ise “Fiillerin Birleşik Çekimi” konusunda ele alınacaktır.

- Gereklilik Kipi

Eski Anadolu Türkçesinde gereklilik kipi için müstakil bir ek yoktur. Gereklilik kipi {-a/-e} istek kipine ve {-sa/-se} şart kipine *gerek* kelimesi eklenerek yapılmaktadır. Bu metinde, gereklilik kipinin herhangi bir örneği bulunmamaktadır.

- Emir Kipi

1. Tekil Şahıs {-eyin}: Bu ekin 1. tekil şahsının ince sıradan iki örneği bulunmaktadır: *dinleneyin* (10), *egleneyin* (10).

2. Tekil Şahıs {Eksiz ve -ğıl/-gil}: Emir kipinin 2. tekil şahsının hem eksiz hem de {-ğıl, -gil} ekiyle yapılan örnekleri mevcuttur: *işid* (01), *götür* (13), *şakın* (27), *ğāfil olma* (27), *taayanmağıl* (04), *kapunmağıl* (04), *ağlağıl* (05), *şındurmağıl* (52).

3. Tekil Şahıs {-sun/-sün}: Metinde, emir kipinin 3. tekil şahsının örneği bulunmamaktadır.

1. Çoğul Şahıs {-alum/-elüm}: Emir kipinin 1. çoğul şahsının {-alum/-elüm} üç örneği bulunmaktadır: *şerh kılalum* (47), *n'idelüm* (34), *gelelüm* (47).

2. Çoğul Şahıs {-ņ; -ņuz/ņüz}: Metinde, emir kipinin 2. çoğul şahsının örneği bulunmamaktadır.

3. Çoğul Şahıs {-sunlar/-sünler}: Metinde, emir kipinin 3. çoğul şahsının örneği bulunmamaktadır.

4.2.2.4.2. Şahıs Ekleri

a) İyelik Kökenli Şahıs Ekleri

İyelik eklerinden ortaya çıkan şahıs ekleridir. Görülen geçmiş zaman ve şahıs eklerinde kullanılırlar. Metinde geçen iyelik kökenli şahıs ekleri şunlardır:

1. **Tekil Şahıs {-m}**: *kaldı-m* (28), *açdı-m* (29), *söyledi-m* (41), *yatdı-m* (11), *bakdı-m* (13), *döndü-m* (11), *esenleşdü-m* (32), *dünedü-m* (31).
2. **Tekil Şahıs {-η}**: *geldü-η* (14).
3. **Tekil Şahıs {Eksiz}**: *uğradı* (06), *dükendi* (28), *vızladı* (30).
1. **Çoğul Şahıs {-k}**: *uçardu-k* (19), *döküldü-k* (21), *dökdü-k* (33).
2. **Çoğul Şahıs {-ηuz, -ηüz}**: Metinde örneği bulunmamaktadır.
3. **Çoğul Şahıs {-lar (dur), -ler (dür)}**: *unutdı-lar* (34), *añmaz oldı-lar* (35), *gitdi-ler* (34).

b) Zamir Kökenli Şahıs Ekleri

Bu ekler, şahıs zamirlerinden ortaya çıkmış olan eklerdir. Öğrenilen geçmiş zaman, geniş zaman, gelecek zaman ve istek kiplerinin çekimlerinde kullanılır (Öztürk 2017: 81). Metinde geçen zamir kökenli şahıs ekleri şunlardır:

1. **Tekil Şahıs {-am/-em}**: *añar-am* (36), *deyemez-em* (14), *âh ider-em* (37).
2. **Tekil Şahıs {-sın/-sin}**: *añlaya-sın* (02), *tañlaya-sın* (02).
3. **Tekil Şahıs {Eksiz}**: *gelür* (27), *eydür* (13), *benzer* (35).
1. **Çoğul Şahıs {-uz/-üz}**: Metinde örneği bulunmamaktadır.
2. **Çoğul Şahıs {-sız, -siz}**: Metinde örneği bulunmamaktadır.
3. **Çoğul Şahıs {-lar (dur), -ler (dür)}**: Metinde örneği bulunmamaktadır.

4.2.2.5. Fiillerin Birleşik Çekimi

a) **Hikâye Birleşik Çekimi**: Basit çekimli fiillerin üzerine ek-fiil (i-) ve {-dı/-di} hikâye ekleri getirilerek yapılır (Öztürk 2017: 82). Metinde geçen örneklerden bazıları şu şekildedir: *yorar-ıdı* (28), *konmaz-ıduğ* (19), *uçar-ıduğ* (16), *uçarduğ* (19), *giçer-ıdük* (16), *irmez-ıdı* (18).

b) **Rivayet Birleşik Çekimi**: Basit çekimli fiillerin üzerine ek-fiil (i-) ve {-muş/-miş} rivayet ekleri getirilerek yapılır (Öztürk 2017: 82). Metinde, rivayet birleşik çekiminin örnekleri bulunmamaktadır.

c) **Şart Birleşik Çekimi**: Basit çekimli fiillerin üzerine ek-fiil (i-) ve {-sa/-se} şart ekleri getirilerek yapılır (Öztürk 2017: 83). Metinde geçen örnekler şu şekildedir: *kılursa* (01), *kaçar-ısam* (18), *sekirdürsem* (18).

4.2.3. Zamir

Şahıs Zamirleri

1. **Tekil Şahıs {ben}**: *yigit eydür ben dañı dinleneyin* (10), *turna eydür gel beni yirden götür* (13), *şazlık çekdi elin benden girü* (38), *kim kişiler bu benim boynum eger* (41).
2. **Tekil Şahıs {sen}**: *şeytân elin sen saña şındurmağıl* (52), *geldi seniñ katırna ol kışlayu* (53), *senüyle itdi bir zamân dirilgi hoş* (54), *her sa`at sen şükür eyle sağlığa* (03).

3. Tekil Şahıs {ol}: 3. tekil kişi zamiri *ol*, hâl ekleri aldığı anda, anı, ana, anı, anda, andan vb. şekillerde çekime girer. Metindeki örneklerden bazıları şu şekildedir: *tañrınıñ maqamına ol irmeye* (42), *geldi seniñ katıña ol kışlayu* (53), *vardı ol hâk katında yaylayu* (55), *'âkıbet şeytân gibi olur anıñ işi* (43).

1. Çoğul Şahıs {biz}: *yedi gün uçarduk biz hevâda* (19), *nefis tekâzâ eyledi bir gün bize* (20), *uyku geldi hem bizüm gözümüze* (20), *yârî kılsa bize perverdigâr* (01).

2. Çoğul Şahıs {siz}: Metinde örneği bulunmamaktadır.

3. Çoğul Şahıs {olar}: 3. çoğul şahıs zamiri olan *olar* ve onun hâl ekleri alarak çekime girdiği şekiller olan *anlar, anlarda, anlardan, anları* vb. metinde bulunmamaktadır.

İşaret Zamirleri

Metinde işaret zamiri olarak sadece bir örnekte *bu* işaret zamirinin çokluk şekli olan *bular* geçmektedir: *gölgesinde bir zamân oldu bular* (49).

Dönüşlülük Zamirleri

Dönüşlülük zamiri *kendü* ve *kendüz* şeklinde geçmektedir: *kendü özin ulı gören böyle olur* (40), *ğâfil oldur kendüzin ulı göye* (42), *gölgesi hûb kendüsi yavlağ yüce* (06), *korukulu düş gördüm kendüzüme* (22).

Soru Zamirleri

Eski Anadolu Türkçesi metinlerinde soru zamirleri *ne* ve *kim* olarak geçmektedir. Bu metinde soru zamiri örneği bulunmamaktadır.

Belirsizlik Zamirleri

Metinde geçen belirsizlik zamiri örneklerinden bazıları şunlardır: *kaçar-ısam kimsene görmez-idi* (18), *her birimiz çalabdan rızkın yiye* (21), *miskenetdür niçeleri kalduran* (46), *girü bakmaz kamunuñ terkin ider* (09), *şakınuban kamusun güder-idim* (17), *biriniñ yemişi göyni olur* (08).

4.2.4. Zarf

Zaman Zarfları: Zarf olarak kullanılan çeşitli zaman isimleridir (Ergin 1993: 247). Metinde geçen zaman zarfları şunlardır: *işid imdi eydeyim bir hoş haber* (01), *kağı geldi başuma şimden girü* (38), *her sa 'at sen şükür eyle sağlığa* (03), *teferrücgâh bir zamân egleneyin* (10), *girü döndüm yoluma girdüm hemân* (11).

Yön Zarfları: *girü döndüm yoluma girdüm hemân* (11), *taş beriyye ovalar giçdüklerim* (36), *cevlân urup öñlerince gider-idim* (17), *kanad açdım ol aradan çıkmağa* (29), *bir yañadan geldi bir vızladı taş* (30).

Miktar Zarfları: *çok kuş-üdük hevâda uçar-ıduğ* (16), *gölgesi hûb kendüsi yavlağ yüce* (06), *dünyâ fânîdür igen kapunmağıl* (04), *każâ gelir kanaduña gey şakın* (27), *zerrece olmaz kalbiniñ teşvişi* (45).

Tarz Zarfları: *kendü özin ulı gören böyle olur* (40), *yorar-ıdı düşümi şöyle baña* (28), *girü döndüm yoluma girdüm hemân* (11).

4.2.5. Sıfat

Metinde geçen niteleme ve belirtme sıfatlarından bazıları şu şekildedir:

Niteleme Sıfatları: *hoş haber* (01), *yeñi çiçek* (08), *korukulu düş* (22), *gizlü ma 'nî* (47), *eyü 'amel* (55).

Belirtme Sıfatları: İşaret, belirsizlik, sayı ve soru sıfatlarıdır. İşaret sıfatı olarak *bu* ve *ol* kullanılmıştır: *bu arada* (31), *ol resülün* (56). Soru sıfatı olarak *ne* kelimesi geçmektedir: *ne kadar* (50). Sayı sıfatı olarak

kullanılan sayı isimleri şunlardır: *yedi gün* (19), *biş kez* (49), *piş piş selâm* (56). Belirsizlik sıfatları: *her sa'at* (03), *bir yigit* (05), *bir zaman* (10), *kamu yârânlar* (32).

4.2.6. Edat

İsmlere eklenerek vasıta görevi yapan edatların metindeki örnekleri şunlardır: *nöbet-ile yemişin yiyen gider* (09), *yoldaşum gele deyü yol gözlerim* (37), *'âkıbet şeytân gibi olur anıñ işi* (43), *girü yana söz başma geledüm* (47), *şöyle-iken ne kadar anlanası* (50).

4.2.7. Bağlaç

Cümleleri, kelimeleri ve kelime gruplarını bağlama görevi yapan bağlaçların metindeki örnekleri şunlardır: *yigit eydür ben dahı dinleneyin* (10), *konmaz-ıduğ ne tağ ne ovada* (19), *uyku geldi hem bizüm gözümüze* (20), *gitdi koyuban çün yoldaşım* (33), *şuçum oldur ulu söyledim meger* (41), *kim kişiler bu benim boynum eger* (41), *ya necisi şâz olup dinlenesi* (50).

4.2.8. Ünlem

Sevinme, korku, şaşma, heyecan vb. duyguları ifade etmek için kullanılan ünlemlerin metinde sadece bir örneği bulunmaktadır: *ey dirîğâ n'idelüm unutdılar* (34).

5. Transkripsiyonlu Metin ve Çeviri

[108b]	destân-ı turna bismillâhirrahmanirrahîm	Turna Hikâyesi Bağışlayan ve esirgeyen Allah'ın adıyla
01	işid imdi eydeyim bir hoş haber yârî kılursa bize perverdigâr	Şimdi dinle, o yüce Allah bize yardım ederse hoş bir hikâye anlatayım.
[109a] 02	'ârif-isen ma'niden ² anlayasın hağ'ıñ 'ibret işlerin tanılayasın	Bilgeysen anlamını çıkarırsın, Allah'ın ibret verici işlerine şaşırırsın.
03	her sa'at sen şükür eyle sağlığa ğâfil olup inanmağıl baylığa	Sen her vakit sağlık için şükret, gafil olup zenginliğe aldanma.
04	mağrûr ³ olup yigitliğe tayanmağıl dünyâ fânîdür igen kapunmağıl	Gururlanıp gençliğe güvenme, dünya fanidir sakın aldanma.
05	seferinde giderdi bir yigit 'âkil-isen anlağıl andan öğüt	Bir genç yolunda giderdi, akıllıysan bundan nasihat al.

² ma'niden: مَعْنَيْن

³ mağrûr: مَغْرُور

06	gider-iken uğradı bir ağaca gölgesi hüb kendüsi yavlağ yüce	<i>Giderken gölgesi güzel, kendisi oldukça büyük olan bir ağaca rastladı.</i>
07	her ʔalında dürlü yemişler biter ʔüʔi kumru bilbil kuşlar öter	<i>Her dalında türlü türlü meyveler yetişir, papağan, kumru ve bülbül gibi kuşlar ötüşür.</i>
08	birininin yemişi göyni olur bir yanında yeni çiçek açılır	<i>Bir (dalının) meyvesi olgunken diğer yanında yeni çiçekler açılır.</i>
09	nöbet-ile yemişin yiyen gider girü bakmaz kamonun ʔerkin ider	<i>Sırayla meyvesini yiyen gider, geriye bakmaz hepsini bırakıp gider.</i>
10	yigit eydür ben dağı dinleneyin teferrücgâh egleneyin	<i>Genç: "Ben de (biraz) dinleneyim, bir vakit gezip oyalanayım." dedi.</i>
11	yatdum anın gölgesinde bir zamân girü döndüm yoluma girdüm hemân	<i>"Onun gölgesinde bir müddet yattım, sonra hemen geri dönüp yoluma girdim.</i>
12	giderken kulağuma bir ün gelür inleyüp zarılık te'zîn gelür	<i>Giderken kulağıma bir ses gelir, inleyip ağlama sesi gelir.</i>
13	çevre bakdum gördüm bir ʔurna yatur ʔurna eydür gel beni yirden götür	<i>Çevreye baktım ve bir turnanın (yerde) yattığını gördüm. Turna: "Gel beni yerden kaldır." dedi.</i>
14	eyü geldün şefâ'at eyle başa n'ideyim hâlümü deyemezem başa	<i>İyi ki geldin, bana merhamet et. Ne yapsam, hâlimi sana anlatamam.</i>
15	bir zamân uçmazam kanadım şınık durur dünyâya gelen kişi konuk durur	<i>Uçamam kanadım kırıktır. Dünyaya (her) gelen kişi konuktur.</i>
16	çok kuş-üdük hevâda uçar-ıduğ kışlamuzdan yaylaya giçer-idük	<i>Birçok kuştuk ve gökyüzünde uçardık. Kışlık yerimizden yaylalara giderdik.</i>
[109b] 17	şakinuban kamosın güder-idim cevlân urup önlerince gider-idim	<i>Hepsini düşünerek idare ederdim. Dolaşp önleri sıra giderdim.</i>

18	sekirdürsem şahinler irmez-idi kaçar-ısam kimsene görmez-idi	<i>Koştursam şahinler yetişemezdi, kaçsam hiçkimse görmezdi.</i>
19	yedi gün uçarduk biz hevâda konmaz-ıduğ ne tağ ne ovada	<i>Biz yedi gün gökte uçardık ve ne dağa ne de ovaya konmazdık.</i>
20	nefis tekâzâ eyledi bir gün bize uyku geldi hem bizüm gözümüze	<i>Nefsimiz bir gün bizi zorladı ve hepimizin gözüne uyku geldi.</i>
21	inüben döküldük bir şahrâya her birimiz çalabdan rızkın yiye	<i>İnerek bir ovaya yayıldık ve her birimiz Allah'tan gelen rızkı yedi.</i>
22	ğaflet oldı uyku geldi gözüme korçulu düş gördüm kendüme	<i>Gaflete daldım, gözüme uyku geldi. Kendim için korkulu bir düş gördüm.</i>
23	düşim olur karanlık görünür etüm ser-çime yüzüme sürünür	<i>Düşüm karanlık görünür, etim çimin üzerinde durmaz sürünür.</i>
24	evimizde bir pîrimüz ⁴ var-ıdı gördüğümüz düşleri yorar-ıdı	<i>Evimizde gün görmüş bir ihtiyarımız vardı ve gördüğümüz düşleri tabir ederdi.</i>
25	dedüm aña düşüm ta 'bîr[i] ⁵ nedür kitâbın aç bir baña toğrı didür	<i>Ona: "Düşümün tabiri nedir? Kitabımı aç ve bana doğru bir haber ver." dedim.</i>
26	dedi kim baña etin kanadın durur karanlık furkatda oduñ durur	<i>Bana: "Etin, kanadıdır. Karanlık ise ayrılık ateşidir." dedi.</i>
27	każâ gelür kanaduña gey şaķın ğāfil olma çevre yanına baķın	<i>Kanadıma kaza gelecek, iyice korun. Gafil olma, her tarafa bakın.</i>
28	yorar-ıdı düşümü şöyle baña var fikrüm dükendi kaldım taña	<i>Bana düşümü böylece tabir etti. Var olan düşüncemin hepsi tükendi ve hayretler içinde kaldım.</i>
29	kanad açdım ol aradan çıkmağa ol görünen każâlardan kaçmağa	<i>Oradan çıkmak için ve o görünen kazalardan kaçmak için kanat açtım.</i>

⁴ pîrimüz: پیری مُز

⁵ ta 'bîr[i]: تَعْبِيرُ

30	bir yañadan geldi bir vızladı taş sağ kanadım üstüne oldı tutaş	<i>Bir taraftan vızlayarak bir taş geldi ve sağ kanadımın üstüne denk geldi.</i>
31	urubanı şındurdı sağ kanadım yedi gice bu arada dünedüm	<i>(O taş) vurarak sağ kanadımı kırdı ve yedi gece burada geceledim.</i>
[110a] 32	esenleşdüm kamu yārenler-ile ulu kiçi kamu yārānlar-ile	<i>Bütün dostlarla ve büyük küçük herkesle vedalaştım.</i>
33	ağlaşuban dökdük anda gözyaşın gitdi koyuban çün yoldaşın	<i>Ağlaşarak orada gözyaşı döktük ve arkadaşlar beni bırakarak gittiler.</i>
34	beni bunda koyuban gitdiler ey dirīgā n'idelüm unuttılar	<i>Beni burada bırakıp gittiler. Eyvahlar olsun! Ne yapalım, beni unuttular.</i>
35	şöyle benzer anmaz oldılar beni gelmez oldı kulağuma yoldaş üni	<i>Şöyle ki beni artık anmaz oldular ve kulağıma bir arkadaş sesi gelmez oldu.</i>
36	añaram ol hevāda uşduklarım tağ beriyye ovalar giçdüklerim	<i>O gökte uçtuğum ve dağ ova geçtiğim zamanları anarım.</i>
37	āh iderem tola gelür gözlerim yoldaşum gele deyü yol gözlerim	<i>Ah ederim, gözlerim yaş dolar ve dostlarım gelir diye yol gözlerim.</i>
38	şāzlık çekdi elin benden girü kayğı geldi başuma şimden girü	<i>Sevinç, elini benden geri çekti ve bundan sonra kaygı gelip başıma durdu.</i>
39	beni uran bir oğlan altı yaşar çalab kuluñ işlerin sen başar	<i>Beni vuran altı yaşında bir oğlandı. Ey Allah'ım! Kulunun işlerini sen tamama erdir.</i>
40	kendü özin ulı gören böyle olur şanmaduğı yirden kazā gelür	<i>Kendini büyük gören böyle olur ve beklemediği yerden bela gelir.</i>
41	şuçum oldur ulu söyledim meger kim kişiler bu benim boynum eger	<i>Günahım odur ki büyük konuştum meğer. Ey insanlar! Bu benim boynumu eğer.</i>

42	ğafil oldur kendüzin ulı göye tañrınuñ maķamına ol irmeye	<i>Gafil odur ki kendini büyük görür ve o, Tanrı'nın makamına ulaşamaz.</i>
43	tekebbürlik ucını tutan kişi 'âķıbet şeytân gibi olur anıñ işi	<i>Kibre kapılan kişinin işi, sonunda şeytan gibi olur.</i>
44	tutduğı iş ne kim var azğun olur adı yavuz aķsanı bozğun olur	<i>Tuttuğı her iş yolundan çıkar. Adı kötü ve dili bozuk olur.</i>
45	dünyâda miskenet ucın tutan kişi zerrece olmaz ķalbiniñ teşvîşi	<i>Dünyada, kendini aciz gören kişinin kalbinde zerrece bulanıklık olmaz.</i>
46	miskenetdür niçeleri ķalduran dünyâda âķiret saña naşib ķılduran	<i>Niceleri ayağa kaldıran ve dünya ahiret sana nasibini veren acizliğini bilmektir.</i>
[110b]		
47	girü yana söz başına gelemüm gizlü ma'nî ne kim var şerħ ķılalum	<i>Şimdi tekrar söz başına gelelim ve ne kadar gizli mana varsa açıklayalım.</i>
48	ķaba ağaç didüğümüz dünyâ durur gölgesinde maħlûķât bünyâz ⁶ urur	<i>Ulu ağaç dediğimiz dünyadır ve onun gölgesinde yaratılanlar bina kurar.</i>
49	gölgesinde bir zamân oldu bular ecel saña günde biñ kez diş biler	<i>Bunlar, bir zaman onun gölgesinde durur ve ecel her gün sana bin kez diş biler.</i>
50	şöyle-iken ne ķadar anlanası ya necisi şâz olup dinlenesi	<i>Böyleyken ne kadar anlanır ve kim orada sevinip dinlenir.</i>
51	turna didüğü tendeki cânıñdur ķanat dedüğü şadık imânıñdur	<i>Turna dediğı tendeki canındır, kanat dediğı senin gerçek imanındır.</i>
52	şakın imân ķanadın şındurmağıl şeytân elin sen saña şındurmağıl	<i>Sakın iman kanadını kırdırma ve kendini şeytanın eliyle bozguna uğratma.</i>

⁶ bünyâz: بُنْيَاز

53	geldi seniñ qatuna ol kışlayu dürlü naşibler ⁷ saña bağışlayu	<i>O, kışlamak için senin yanına geldi ve sana türlü türlü nasipler bağışladı.</i>
54	senünle itdi bir zamān dirilgi hoş gitdi cānuñ tende qaldı boş	<i>Seninle bir zaman hoş vakit geçirdi, şimdi canın gitti ve tenin boş kaldı.</i>
55	vardı ol haq katında yaylayu eyü ‘amelinden söyleyü	<i>(O can) gidip Hak katında yazı geçirir ve senin iyi amelinden söz eder.</i>
56	kışsa dañı burada oldı tamām ol resülün rühına piñ piñ selām	<i>Bu hikâye burada tamam olsun ve o Peygamber’in ruhuna binlerce selam olsun.</i>

6. Sonuç

Destân-ı Turna adlı hikâyede bu dünya ulu bir ağacın gölgesi olarak sembolize edilmiştir, turna kuşu insanın ruhunu, turnanın kanatları ise insanın imanını ve iyi amellerini temsil etmektedir. İnsan ruhunun uçup gitmesi ve öteki dünyada cennete kavuşabilmesi için kanatlara ihtiyacı vardır. İşte bunlar da insanın imanı ve iyi amelleridir. İslam inancına göre insan bu dünyada ölümün her an geleceği bilinciyle yaşamalıdır. Yaşadığı sürece imanına sahip çıkıp iyi ameller işlemeli ve bir gün ölüm kapısını çaldığı zaman tevekkül edip ona rıza göstermelidir. İslam dinine göre bu dünya bir imtihan dünyasıdır ve bu dünyadaki yaşam da göz açıp kapayıncaya kadar geçen kısa zaman dilimidir. İnsan bu dünyada üzerine düşen sorumlulukları yerine getirmelidir. İnsan, Kur’an’ın ve Peygamber’in gösterdiği yoldan dosdoğru gitmeli ve ölmeden önce kendini her türlü kötülüklerden arındırmalıdır.

Destân-ı Turna, Ankara Millî Kütüphane Bolu İl Halk Kütüphanesi Yazmalar Koleksiyonu’nda 06 Mil Yz A 11105 numarada kayıtlıdır. Giriş bölümünde hikâye kısaca tanıtılarak eserin konusu ve nüsha özellikleri hakkında bilgi verilmiştir. Eserin Dili Üzerine Notlar kısmında hikâyenin dil özellikleri ses bilgisi ve şekil bilgisi açısından etraflıca incelenmiş, ele alınan konular tanıklarıyla birlikte ortaya konulmuştur. *Destân-ı Turna* adlı hikâye Eski Anadolu Türkçesi dil özellikleri taşıyan bir hikâye mecmuası içinde kayıtlıdır. Eserin Eski Anadolu Türkçesi Dönemi’nde oluştuğu düşünülmektedir. Fakat bu noktada şu tespiti de yapmak durumundayız: Bu tür halk hikâyeleri ilk elden çıktıktan sonra genellikle halk içinde yaşamakta ve halk meclislerinde okunmaktadır. Bu tür eserlerde genellikle çok katmanlı dil özellikleri görülmektedir. Bu eserler yazıldığı Eski Anadolu Türkçesi Dönemi dil özelliklerinin yanında sonraki dönemlerin dil özelliklerini de bünyesinde beraber taşımaktadır. (bk. Eserin Dili Üzerine Notlar).

Çalışmanın asıl kısmı “Transkripsiyonlu Metin ve Çeviri” bölümüdür. Bu bölümde *Destân-ı Turna* adlı hikâyenin 56 beyitlik transkripsiyonlu metni verilmiş, karşı tarafına da beyitlerin günümüz Türkçesine dil-içi çevirisi yapılmıştır. Metinde geçen yanlış yazımlar ve gerekli açıklamalar dipnotlarda verilmiştir. Çeviri kısmında beyitlerde olmayan ve cümle bağlamı gereği eklenen kelimeler yay ayrıç ( ) içinde gösterilmiştir.

Destân-ı Turna adlı hikâye günümüz Türkçesine “Turna Hikâyesi” ya da “Turnanın Hikâyesi” olarak aktarılabilir. Eserde bu dünyanın geçiciliği fikri alegorik olarak anlatılmıştır. İnsan ruhunun Tanrı katına

⁷ naşibler: نَصِيبٌ

uçması ve yaz mevsimini orada geçirmesi (cennete girmesi) için kanatlara ihtiyacı vardır. Onlar da insanın bu dünyada işlediği iyi amelleri ve içindeki imanınıdır. Bunlar olmadan insan ruhu cennete doğru uçamaz. Hikâyede kıssadan hisse olarak: Bu dünyanın gelip geçici bir yer olduğu, buna aldanmamak gerektiği, asıl kalıcı ve ebedî olanın öteki dünya olduğu fikri işlenmektedir. İnsan çok kısa bir süre kaldığı bu dünyada kendi acizliğini bilerek yaşamalı, kibre kapılmamalı, iyi ameller işlemeli, imanına sahip çıkmalı, kendini her türlü günahahtan arındırmalı ve üzerine düşen sorumlulukları yapmalıdır. Bunun mükâfatı olarak da öteki dünyada sonsuz ve mutlu bir hayat kendisini beklemektedir.

Finansman/ Grant Support

Yazar(lar) bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.
The author(s) declared that this study has received no financial support.

Çıkar Çatışması/ Conflict of Interest

Yazar(lar) çıkar çatışması bildirmemiştir.
The authors have no conflict of interest to declare.

Açık Erişim Lisansı/ Open Access License

This work is licensed under Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (CC BY NC).
Bu makale, Creative Commons Atf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı (CC BY NC) ile lisanslanmıştır.

Kaynaklar

- Alibekiroğlu, S. (2019). Türkiye Türkçesinde İkili Biçim Birimler. *TÜRÜK Uluslararası Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi* (17), s. 164-176.
- Ayverdi, İ. (2006). *Misalli Büyük Türkçe Sözlük I-III*. İstanbul: Kubbealtı Yayınları.
- Çağbayır, Y. (2007). *Ötüken Türkçe Sözlük*. İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- Çelebioğlu, Â. (2018). *Türk Mesnevî Edebiyatı (Sultan İkinci Murad Devri)*. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Deny, J. (2012). *Türk Dil Bilgisi*. İstanbul: Kabcacı Yayınevi.
- Develioğlu, F. (2007). *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*. Ankara: Aydın Kitabevi.
- Ergin, M. (1993). *Türk Dil Bilgisi*. İstanbul: Bayrak Yayınları.
- Gülensoy, T. (2007). *Türkiye Türkçesindeki Türkçe Sözcüklerin Köken Bilgisi Sözlüğü I-II*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Gülsevin, G. (2020). *Eski Anadolu Türkçesinde Ekler*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Hacıeminoğlu, N. (1992). *Türk Dilinde Edatlar*. İstanbul: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Kanar, M. (2000). *Farsça-Türkçe Sözlük*. İstanbul: Deniz Kitabevi.
- Kanar, M. (2003). *Örneklî Etimolojik Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*. İstanbul: Derin Yayınları.
- Karaağaç, G. (2008). *Türkçe Verintiler Sözlüğü*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Karaağaç, G. (2012). *Türkçenin Dil Bilgisi*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Kaya, D. (2021). *Kültürümüzde Dinî ve Cengî Hikâyeler*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.
- Kocatürk, V. M. (2018). *Büyük Türk Edebiyatı Tarihi*. İstanbul: İstanbul Kültür Üniversitesi Yayınevi.
- Korkmaz Bulut, T. (2022). *XVII. Yüzyıla Ait Realist Bir İstanbul Hikâyesi: İbrahim Şâh ve Kanlı Servi*. Çanakkale: Paradigma Akademi Yayınları.
- Korkmaz Bulut, T. (2024). *Arzu ile Kanber Hikâyesi (İnceleme-Metin-Çeviri-Dizin-Tıpkıbasım)*. Çanakkale: Paradigma Akademi Yayınları.

- Korkmaz Bulut, T. (2024). Eski Anadolu Türkçesine Ait Dinî Bir Eser: Hazâ Kitâbu Mevt: Ölümün Hikâyesi [06 Mil Yz A 3881/4]. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi* (39), s. 259-282.
- Korkmaz, Ş. (2012). *Eski Anadolu Türkçesine Ait Bir Manzum Hikâye Mecmuası (İnceleme, Metin, Çeviri, Dizin ve Tıpkıbasım)*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü (Basılmamış Doktora Tezi).
- Korkmaz, Z. (2003). *Gramer Terimleri Sözlüğü*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Korkmaz, Z. (2007). *Türkiye Türkçesi Grameri (Şekil Bilgisi)*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Korkmaz, Z. (2011). *Türkçede Eklerin Kullanılış Şekilleri ve Ek Kalıplaşması Olayları*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 5. Baskı.
- Nişanyan, S. (2002). *Sözlerin Soyağacı*. İstanbul: Adam Yayınları.
- Özalp, N. A. (2014). *Hikâye-i Mevlidi'n-Nebi: Mevlid Hikâyeleri*. İstanbul: Büyüyen Ay Yayınları.
- Özkan, M. (2017). *Türk Dilinin Gelişme Alanları ve Eski Anadolu Türkçesi*. İstanbul: Filiz Kitabevi.
- Öztürk, E. (2017). *Eski Anadolu Türkçesi El Kitabı*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Sağol Yüksekaya, G. (Editör) (2006). *Türk Dili Kitabı*. İstanbul: Duyap Yayıncılık.
- Şahin, H. (2018). *Eski Anadolu Türkçesi*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Tarama Sözlüğü I-VIII. (1963-1977)*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Tiken, K. (2004). *Eski Türkiye Türkçesinde Edatlar, Bağlaçlar, Ünlemler ve Zarf Fiiller*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Timurtaş, F. K. (1994). *Eski Türkiye Türkçesi (Gramer-Metin-Sözlük)*. İstanbul: Enderun Kitabevi.
- Topaloğlu, A. (1989). *Dilbilgisi Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: Ötüken Yayınları.
- Tosun, N. (2017). *Doğu'nun Hikâye Kuramı*. İstanbul: Büyüyen Ay Yayınları.
- Tuğlacı, P. (1971-74). *Okyanus 20. Yüzyıl Ansiklopedik Türkçe Sözlük I-III*. İstanbul: Pars Yayınları.
- Türkçe Sözlük*. (2023). 12. Baskı. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Türkiye'de Halk Ağzından Derleme Sözlüğü I-XII. (1965)*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Yazım Kılavuzu*. (2012). 27. Baskı. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Yıldız, O. & Yalkın, A.O. (2021). *Tarihî Türk Lehçeleriyle Karşılaştırmalı Eski Anadolu Türkçesi*. Ankara: Akçağ Yayınları.

İnternet Kaynakları

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı: <https://portal.yek.gov.tr> (ET: 2024 yılı Eylül ve Ekim aylarında muhtelif zamanlarda bu adresten bilgi alınmıştır).

7. Ekler

Millî Kütüphane, 06 Mil Yz A 11105, 108b-109a

طاقون فاسم كودردم
 ساكودرم ناهن ارمادري
 بديكون اجاردق بوضاده
 نفوس قاطاخا ابدري بكون بزه
 اخوين دوكلك بوضايب
 غفلت الذي ايعو كلكي ووزمه
 دوزم اولون خراون كودر فوز
 آومنده بوي موراوي
 دم اگا دوزم نغوي نكدر
 ديكيم بگا تاك فنا ديكدر
 خصا كلور فنا دوكه كي صغين
 بوي ردي دوشمي شيلد بگا
 فنا اجدم اول ارادن جفنا
 بوي كادن كلدن بوي روهري ملائي
 اور باي صندري ساغ فنا دم

جوانان اوروب اكلار خي كدر
 خاير سم كست كور ما وديب
 فنا زدن نه طاع نه اواده
 ايعو كلكي هم بوزم كوزم
 هر بوي من جلدن ريفين
 قور قلدوش كور دم كند زمه
 اوم سرجه بوز سنوسوز
 كور دكومون دئلا دي يورادي
 كتابك اج بوي بگا طوي ديد
 فراونق فرشته اودوكدر
 غافل اولاجور بالكه باق
 وار كورم دوكنديه قلدن طكا
 اول كورنم قضا كورنم جفنا
 صاع فنا دم اوكش اولدي ملائي
 بوي كچه بوز اوده وونا دوم
 اسان ندم

اسان لشدم قوم بالار لاله
 اخلا شوقن دكدر اوده كوزان
 بني بونه قوبان كند بلي
 شيله بوز ارمادري اولدي بوي
 اكام اول هوا ده اوشه قلم
 اناه نه دم طولا كلور دوزم
 شازن جلدني التي بيدن كور
 بني اولون باخلان التي بيمر
 كند اولون او كي كين بيلد اولور
 حوجم اولور اولوسيلدم مكو
 غافل اولور كنه زين اولي كوي
 تگولك اوجيني طوي من كشي
 طنه دغي ايشي كور اوزون اولور
 دنيا و مسكنت اوجينون بوي
 مسكنت در بخوي قلدن لان

اولونجي قويا اران لاله
 كندي قوبان جون بلدا شوق
 ايجو ديقايبه نوم اوشه بلي
 كلال اولدي قولا غومس بلدا اوي
 طلاع بويته اوكرا كند و كلورم
 يلدا شوم كلالا دويون كوزوم
 قيعو كلكي باشوم شنده كور
 چلب قولاك اشكون سن بيمر
 صند دغي بوزن خصا كلور
 كيم كچه بوزم بونم اكو
 تگولك مسكنت اول اوسيه
 عاقبت سلطان بوي اولدي ايشي
 اولور اخري بوزغون اولور
 دوزمه اولاد قلدنك شوق شوي
 دنيا اخرن مسكنت قلدن

Milli Kütüphane, 06 Mil Yz A 11105, 109b-110a

Millî Kütüphane, 06 Mil Yz A 11105, 110b-111a